

Ministru kabineta noteikumi Nr.648

Rīgā 2014.gada 21.oktobrī (prot. Nr.57 4.§)

Noteikumi par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu

Izdoti saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10.pantā otro daļu

1. Noteikumi nosaka pirms līguma noslēgšanas sniedzamās un līgumā ietveramās informācijas saturu, tās sniegšanas kārtību, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 12. pantā paredzēto atteikuma tiesību īstenošanas termiņus un kārtību, patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja tiesības un pienākumus atteikuma tiesību izmantošanas gadījumā, kā arī izņēmumus attiecībā uz atteikuma tiesību izmantošanu

2. Šie noteikumi piemērojami distances līgumiem par finanšu pakalpojumu sniegšanu (turpmāk – distances līgums), kas tiek slēgti starp finanšu pakalpojumu sniedzēju (turpmāk – pakalpojuma sniedzējs) un patērētāju, kas ir fiziska persona (turpmāk – patērētājs).

3. Finanšu pakalpojums šo noteikumu izpratnē ir jebkurš kredītiestādes, kredītēšanas (arī patērētāju kredītēšanas), apdrošināšanas, privāto pensiju, ieguldījumu vai maksājumu pakalpojums, ko pakalpojuma sniedzējs savas profesionālās darbības ietvaros sniedz patērētājam.

4. Ja pakalpojuma sniedzēja un patērētāja sākotnējam līgumam par finanšu pakalpojuma sniegšanu seko turpmākie darījumi vai līdzīga veida atsevišķu darījumu sērija, šie noteikumi attiecināmi tikai uz sākotnējo līgumu par finanšu pakalpojuma sniegšanu.

5. Ja starp pakalpojuma sniedzēju un patērētāju sākotnēji nav ticis noslēgts līgums par finanšu pakalpojuma sniegšanu, bet šo pašu līdzēju starpā tiek veikti vairāki secīgi darījumi vai līdzīga veida atsevišķi darījumi, šo noteikumu 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. un 15. punktu piemēro pēc pirmā darījuma veikšanas. Ja vairāk nekā gadu starp līdzējiem nav veikts neviens līdzīga veida darījums, par pirmo darījumu pēc minētā termiņa notecējuma uzskata jaunās darījumu sērijas nākamo darījumu un attiecīgi piemēro šo noteikumu 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. un 15. punktu.

6. Pirms distances līguma noslēgšanas pakalpojuma sniedzējs patērētājam sniedz šādu informāciju par sevi:

6.1. pakalpojuma sniedzēja nosaukums (firma), galvenais komercdarbības veids un juridiskā adrese un jebkura cita adrese, kuru var izmantot, lai patērētājs varētu sazināties ar pakalpojuma sniedzēju;

6.2. patērētāja mītnes zemē reģistrēta pakalpojuma sniedzēja pārstāvja nosaukums (firma) un adrese, kuru var izmantot, lai patērētājs varētu sazināties ar pakalpojuma sniedzēja pārstāvi, ja tāds ir;

6.3. ja patērētāja darījumi ar pakalpojuma sniedzēju notiek ar citas personas starpniecību, – minētās personas nosaukums (firma), vārds, uzvārds, statuss, kādā tā darbojas attiecībā pret patērētāju, un adrese, kuru var izmantot, lai patērētājs varētu sazināties ar šo personu;

6.4. reģistrācijas numurs, ja pakalpojuma sniedzējs ir reģistrēts komercreģistrā, Uzņēmumu reģistrā vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts publiskajā reģistrā. Ja pakalpojuma sniedzējs ir reģistrēts citas Eiropas Savienības dalībvalsts publiskajā reģistrā, reģistrācijas numuru var aizstāt ar citu līdzvērtīgu identifikācijas līdzekli;

6.5. ja attiecīgo pakalpojumu sniegšanai nepieciešama atļauja, – ziņas par attiecīgo uzraudzības iestādi.

7. Pirms distances līguma noslēgšanas pakalpojuma sniedzējs patērētājam sniedz šādu informāciju par finanšu pakalpojumu:

7.1. finanšu pakalpojuma raksturojums;

7.2. kopējā cena, kas patērētājam jāsamaksā pakalpojuma sniedzējam par attiecīgo finanšu pakalpojumu, ieskaitot visas saistītās maksas un izdevumus, kā arī visus nodokļus, kas maksājami ar pakalpojuma sniedzēja starpniecību, vai – ja nevar norādīt precīzu cenu – cenas aprēķināšanas skaidrojums, kas ļauj patērētājam to pārbaudīt;

7.3. ja nepieciešams, – informācija par to, ka finanšu pakalpojums ir saistīts ar finanšu instrumentiem, kuriem piemīt īpaši riski saistībā ar to īpašajām iezīmēm vai veicamajām darbībām vai kuru cena ir atkarīga no svārstībām finanšu tirgos, un pakalpojuma sniedzējs nevar ietekmēt minētās svārstības, un ka pakalpojuma sniedzēja iepriekšējie sasniegumi vai darbība finanšu tirgū nenodrošina turpmākos sasniegumus vai darbību;

7.4. informācija par to, ka var pastāvēt citi nodokļi un (vai) izmaksas, kurus nemaksā ar pakalpojuma sniedzēja starpniecību vai neuzliek pakalpojuma sniedzējs;

7.5. laikposms, kurā ir derīga sniegtā informācija, un tā ierobežojumi;

7.6. maksāšanas un finanšu pakalpojuma izpildes kārtība;

7.7. jebkuras patērētājam noteiktas papildu maksas par distances saziņas līdzekļu izmantošanu, ja šādas papildu maksas tiek prasītas.

8. Pirms distances līguma noslēgšanas pakalpojuma sniedzējs patērētājam sniedz šādu informāciju par distances līgumu:

8.1. atteikuma tiesību esība vai neesība saskaņā ar šo noteikumu 19. punktu un – ja atteikuma tiesības pastāv – atteikuma tiesību termiņš un nosacījumi to izmantošanai, informācija par summu, kādu patērētājam var prasīt samaksāt, pamatojoties uz šo noteikumu 25. punktu, kā arī atteikuma tiesību neizmantošanas sekas;

8.2. distances līguma minimālais darbības termiņš, ja finanšu pakalpojumu ir paredzēts sniegt pastāvīgi vai periodiski;

8.3. informācija par līdzēju tiesībām izbeigt distances līgumu priekšlaicīgi vai vienpusēji, pamatojoties uz distances līguma noteikumiem, kā arī par līgumsodu, ja tāds paredzēts;

8.4. praktiski norādījumi par atteikuma tiesību izmantošanu, arī adrese, uz kuru nosūtāms patērētāja paziņojums par atteikumu;

8.5. Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Savienības dalībvalstis, kuru normatīvos aktus piemēro pakalpojuma sniedzēja un patērētāja attiecībām pirms distances līguma noslēgšanas;

8.6. informācija par to, kāds likums atbilstoši līguma noteikumiem piemērojams ar distances līguma izpildi saistītiem strīdiem, un tiesu, kurai būs piekritīga minēto strīdu izskatīšana;

8.7. informācija par to, kādā valodā vai valodās var saņemt distances līguma noteikumus un šo noteikumu 6., 7., 8., 9., 10. un 11. punktā minēto informāciju, kā arī par to, kādā valodā vai valodās pakalpojuma sniedzējs ar patērētāja piekrišanu apņemas turpmāk sazināties šā distances līguma darbības laikā.

9. Pirms distances līguma noslēgšanas pakalpojuma sniedzējs papildus šo noteikumu 8.6. apakšpunktā minētajai informācijai sniedz patērētājam šādu informāciju par strīdu izskatīšanas iespējām:

9.1. vai pastāv strīdu ārpustiesas izskatīšanas iespēja un, ja tāda pastāv, – kādā veidā patērētājs to var izmantot;

9.2. vai pastāv garantiju fondi un citas kompensācijas sistēmas, izņemot tās, uz kurām attiecas Noguldījumu garantiju likumā, Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumā un Ieguldītāju aizsardzības likumā noteiktās prasības.

10. Šo noteikumu 7., 8. un 9. punktā minētā informācija, paskaidrojot tās komerciālo nolūku, sniedzama skaidri un saprotami jebkurā veidā, kas atbilst izmantotajiem distances saziņas līdzekļiem, ievērojot komercdarījumu godprātības principus.

11. Ja, slēdzot distances līgumu vai izsakot patērētājam piedāvājumu, kā saziņas līdzeklis tiek izmantota balss telefonija, pakalpojuma sniedzēja pārstāvis sarunas sākumā sniedz informāciju par pakalpojuma sniedzēja nosaukumu (firmu) un attiecīgā zvana komerciālo nolūku.

12. Ja šo noteikumu 11. punktā noteiktajā gadījumā saņemta patērētāja nepārprotama piekrišana turpināt sarunu, pakalpojuma sniedzēja pārstāvis sniedz šādu informāciju:

12.1. tās personas vārds un uzvārds, kura sazinās ar patērētāju, un saistība ar pakalpojuma sniedzēju;

12.2. finanšu pakalpojuma raksturojums;

12.3. kopējā finanšu pakalpojuma cena, ieskaitot visus nodokļus, kas maksājami ar pakalpojuma sniedzēja starpniecību, vai cenas aprēķināšanas skaidrojums (ja nevar norādīt precīzu cenu), kas ļauj patērētājam to pārbaudīt;

12.4. informācija, ka var pastāvēt citi nodokļi un (vai) izmaksas, kurus neuzliek pakalpojuma sniedzējs vai kurus nemaksā ar pakalpojuma sniedzēja starpniecību;

12.5. atteikuma tiesību esība vai neesība saskaņā ar šo noteikumu 19. punktu un, ja atteikuma tiesības pastāv, – to termiņš un izmantošanas nosacījumi, arī informācija par summu, kādu patērētājam var prasīt samaksāt, pamatojoties uz šo noteikumu 25. punktu.

13. Ja saziņas līdzeklis distances līguma slēgšanā ir balss telefonija, pakalpojuma sniedzējs informē patērētāju par to, kāda papildu informācija par piedāvāto pakalpojumu ir pieejama pēc patērētāja pieprasījuma. Uzskatāms, ka pakalpojuma sniedzējs ir pilnībā informējis patērētāju par pakalpojumu, ja sniegtā informācija atbilst šo noteikumu 16. punkta prasībām.

14. Informācija par līgumsaistībām, kuru patērētājam dara zināmu pirms distances līguma noslēgšanas, atbilst normatīvo aktu prasībām, kurus uzskatītu par piemērojamiem distances līgumam, ja tas tiktu noslēgts.

15. Papildus šo noteikumu 6., 7., 8. un 9. punktā minētajai informācijai pakalpojuma sniedzējs sniedz arī informāciju, kura prasīta citos normatīvajos aktos, kas regulē finanšu pakalpojumu sniegšanu.

16. Pakalpojuma sniedzējs patērētājam rakstiski vai ar cita patērētājam pieejama pastāvīga informācijas nesēja starpniecību paziņo visus distances līguma noteikumus un šo noteikumu 6., 7., 8., 9. un 15. punktā minēto informāciju, pirms patērētājam kļuvis saistošs jebkurš distances līgums vai piedāvājums. Pastāvīgais informācijas nesējs, kurš atbilst informācijas mērķiem un ļauj neizmainītā veidā pavairot uzglabāto informāciju, dod iespēju patērētājam uzglabāt personīgi viņam adresēto informāciju tā, lai uz to būtu iespējams atsaukties turpmāk.

17. Ja distances līgums noslēgts pēc patērētāja pieprasījuma, izmantojot distances saziņas līdzekli, kas nedod iespēju saņemt distances līguma noteikumus un informāciju atbilstoši šo noteikumu 15. punktam, pakalpojuma sniedzējs šo noteikumu 6., 7., 8., 9. un 15. punktā minēto informāciju sniedz patērētājam tūlīt pēc distances līguma noslēgšanas.

18. Distances līguma darbības laikā patērētājam ir tiesības pieprasīt un saņemt distances līguma noteikumus rakstiskā veidā. Patērētājam ir tiesības nomainīt izmantojamo distances saziņas līdzekli, izņemot gadījumu, ja tas neatbilst noslēgtajam distances līgumam vai sniegtajam finanšu pakalpojumam.

19. Patērētājs var izmantot atteikuma tiesības un 14 dienu laikā vienpusēji atkāpties no distances līguma. Ja tiek noslēgts distances līgums par dzīvības apdrošināšanu un privāto pensiju darījumiem, patērētājs var izmantot atteikuma tiesības un vienpusēji atkāpties no distances līguma 30 dienu laikā.

20. Šo noteikumu 19. punktā minēto atteikuma tiesību izmantošanas termiņu skaita no:

20.1. distances līguma noslēgšanas dienas;

20.2. dienas, kad patērētājs saņem distances līguma noteikumus un informāciju saskaņā ar šo noteikumu 16. vai 17. punktu, ja tas ir vēlāk nekā 20.1. apakšpunktā minētajā dienā;

20.3. brīža, kad patērētājs ir informēts par to, ka distances līgums ir noslēgts, – ja tiek noslēgts distances līgums par dzīvības apdrošināšanu.

21. Ja līdzēji nav vienojušies citādi, patērētājs nevar izmantot atteikuma tiesības attiecībā uz:

21.1. finanšu pakalpojumiem, kuru cena ir atkarīga no finanšu tirgus svārstībām, kuras pakalpojuma sniedzējs nevar ietekmēt un kuras var rasties atteikuma prasības izmantošanas termiņā pakalpojumiem, kuri saistīti ar:

21.1.1. valūtas maiņu;

21.1.2. naudas tirgus instrumentiem;

21.1.3. vērtspapīriem;

21.1.4. ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībām;

21.1.5. finanšu termiņlīgumiem, arī līdzvērtīgiem instrumentiem, par kuriem norēķinās skaidrā naudā;

21.1.6. nestandartizētiem nākotnes procentu likmes līgumiem (FRA);

21.1.7. procentu likmēm, valūtas un akciju mijmaiņas darījumiem;

21.1.8. iespēju līgumiem par jebkuru šajā punktā minēto instrumentu iegādi vai pārdošanu (arī tādu, par kuriem norēķinās skaidrā naudā, it īpaši iespēju līgumiem par valūtu un procentu likmēm);

21.2. ceļojumu un bagāžas apdrošināšanas polisēm vai līdzīgām īstermiņa apdrošināšanas polisēm, kuru termiņš ir mazāks par vienu mēnesi;

21.3. līgumiem, kuru izpildījums ir pilnībā pabeigts pēc patērētāja nepārprotama pieprasījuma, pirms patērētājs izmanto savas atteikuma tiesības.

22. Patērētājs rakstiski (vai izmantojot citu pakalpojuma sniedzējam pieejamu pastāvīgu informācijas nesēju) paziņo pakalpojuma sniedzējam par atteikuma tiesību izmantošanu līdz attiecīgā termiņa beigām atbilstoši praktiskajiem norādījumiem, kas doti saskaņā ar šo noteikumu 8.4. apakšpunktu. Termiņš ir ievērots, ja paziņojums par atteikumu ir nosūtīts līdz termiņa beigām.

23. Šo noteikumu 19., 20., 21. un 22. punkts neattiecas uz patērētāju kredīvēšanas līgumiem, kas atcelti saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 31. panta pirmās daļas nosacījumiem attiecībā uz distances līgumiem un brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību līgumiem, brīvdienu pakalpojumu ilgtermiņa līgumiem, brīvdienu mītnes ilgtermiņa lietošanas tiesību vai brīvdienu pakalpojumu tālākpārdošanas līgumiem un brīvdienu mītnes ilgtermiņa tiesību apmaiņas līgumiem.

24. Ja ar distances līgumu par noteiktu finanšu pakalpojumu ir saistīts vēl kāds distances līgums par pakalpojumiem, ko sniedz pakalpojuma sniedzējs vai trešā persona, pamatojoties uz līgumu starp trešo personu un pakalpojuma sniedzēju, šo distances līgumu par pakalpojumiem atceļ bez līgumsoda, ja patērētājs izmanto savas atteikuma tiesības atbilstoši šo noteikumu 19. punktam.

25. Ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības, kas paredzētas šo noteikumu 19. punktā, pakalpojuma sniedzējs var prasīt patērētājam bez nepamatotas kavēšanās samaksāt par jau sniegto pakalpojumu, ko patērētājs saņēmis saskaņā ar distances līgumu. Distances līguma izpilde var sākties tikai pēc tam, kad patērētājs ir devis savu piekrišanu. Šādā gadījumā maksājamā summa:

25.1. nedrīkst pārsniegt summu, kas ir proporcionāla jau sniegtajam pakalpojumam, salīdzinot to ar distances līgumā paredzēto saistību izpildi pilnā apmērā;

25.2. nav tāda, ka to var uzskatīt par līgumsodu.

26. Pakalpojuma sniedzējs nevar prasīt, lai patērētājs maksā šo noteikumu 25. punktā noteikto summu, ja viņš nevar pierādīt, ka patērētājs bija pienācīgi informēts par maksājamo summu atbilstoši šo noteikumu 8.1. apakšpunktam. Pakalpojuma sniedzējs nevar prasīt šādu maksājumu, ja ir uzsācis distances līguma izpildi pirms šo noteikumu 19. punktā paredzētā atteikuma termiņa beigām bez patērētāja iepriekšēja pieprasījuma.

27. Pakalpojuma sniedzējs ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts patērētāja paziņojums par atteikuma tiesību izmantošanu, atmaksā patērētājam visas summas, ko saņēmis saskaņā ar distances līgumu, izņemot šo noteikumu 25. punktā minēto summu.

28. Patērētājs ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad paziņojums par atteikuma tiesību izmantošanu nosūtīts pakalpojuma sniedzējam, atdod tam visas summas un lietas, ko saņēmis no pakalpojuma sniedzēja.

29. Pakalpojuma sniedzējs nedrīkst bez iepriekšējas patērētāja piekrišanas sniegt tam finanšu pakalpojumu, kas paredz tūlītēju vai atliktu maksājumu. Šis nosacījums attiecināms arī tad, ja distances līguma darbības termiņš saskaņā ar tā noteikumiem klusējot tiek pagarināts. Patērētāja noklusējums uz pakalpojuma sniedzēja piedāvājumu nevar tikt uzskatīts par patērētāja piekrišanu.

30. Strīdus gadījumā pakalpojuma sniedzēja pienākums ir pierādīt:

30.1. ka tas ir sniedzis patērētājam visu šajos noteikumos noteikto informāciju;

30.2. ka patērētājs ir piekritis distances līguma noslēgšanai;

30.3. ka tas ir izpildījis savas distances līgumā noteiktās saistības.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Direktīvas 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 90/619/EEK un Direktīvās 97/7/EK un 98/27/EK.

Ministru prezidente Laimdota Straujuma
Ekonomikas ministrs Vjačeslavs Dombrovskis

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"